

Na osnovu člana 21. Zakona o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 66/02, 29/03 i 86/03) i člana 18. stav 1. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 41/04), Regulatorna komisija za električnu energiju Republike Srpske na sjednici održanoj dana 12. 05. 2004 godine donijela je

ETIČKI KODEKS ZA ČLANOVE I ZAPOSLENE U REGULATORNOJ KOMISIJI ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU REPUBLIKE SRPSKE

Ovim kodeksom propisuje se način ponašanja i zauzimanja stavova predsjednika i članova (u daljem tekstu: članovi) i zaposlenih u Regulatornoj komisiji za električnu energiju Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator) prilikom obavljanja njihovih poslova. Članovi i zaposleni Regulatora ponašaće se tokom radnog odnosa u Regulatoru u skladu sa Zakonom o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske" br 66/02, 29/03 i 86/03) (u daljem tekstu: Zakon), ostalim zakonima i podzakonskim aktima, pravilima i propisima Regulatora i odredbama ovog kodeksa.

Prioritetni cilj članova i zaposlenih Regulatora je očuvanje integriteta, ugleda i nepristrasnosti Regulatora. U ostvarenju navedenog cilja veliku važnost ima primjena visokih standarda etike, ljubaznosti i kulture, te direktna povezanost marljivosti sa izvršavanjem poslova i zadataka u Regulatoru, kao i pravilno prosuđivanje po pitanjima odgovornosti u Regulatoru.

Pravila za članove i zaposlene Regulatora

1. Članovima i zaposlenim Regulatora je zabranjeno:
  - 1.2. angažovanje u institucijama ili organima zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti;
  - 1.3. članstvo u bilo kojoj političkoj stranci ili aktivna uključenost u političke aktivnosti, odnosno vođenje kampanje (za ili protiv) političkog kandidata ili političke stranke;

- 1.4. zasnivanje radnog odnosa u Regulatoru od strane bračnog druga, člana uže porodice ili člana zajedničkog domaćinstva, a iz razloga izbjegavanja eventualnog sukoba interesa;
- 1.5. prihvatanje ili traženje poklona iz zabranjenih izvora, odnosno poklona koji su učinjeni od trećih lica zbog službenog položaja člana Regulatora ili posla koji obavlja zaposleni. Pod poklonom se podrazumjeva sve što ima novčanu vrijednost, a uključuje: gotovinu, zabavu, gostoprimstvo, usluge, organizovanje prevoza (avionska karta i sl.), putovanja u zemlji ili inostranstvu, smještaj, obroke, kupovina karata, plaćanje akontacije ili naknada za troškove nakon što su nastali.

Zabranjeni izvor uključuje sva lica koja reguliše Regulator kao i bilo koje fizičko ili pravno lice koje:

- 1.5.1. očekuje službeni stav Regulatora (npr. podnosioci zahtjeva, lica pod istragom i sl.);
- 1.5.2. obavlja posao ili traži da obavlja posao sa Regulatorom (npr. pojedina društva);
- 1.5.3. obavlja poslove koje reguliše Regulator ili poslove za koje licence daje Regulator (npr. pojedina društva ili njihovi predstavnici);
- 1.5.4. ima interes koji može biti pod značajnim uticajem, obavljanjem ili neobavljanjem pojedinih dužnosti člana Regulatora ili zaposlenog.

U cilju implementacije pravila iz tač. 1.5. ovog kodeksa, daju se slijedeći primjeri za izuzetke zabrane primanja poklona od trećih lica (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da se odobrava prihvatanje poklona, u slučajevima da je:

- 1.5.5. vrijednost poklona 20 KM ili manje;
- 1.5.6. poklon zasnovan na čisto porodičnom ili ličnom odnosu.

Pokloni koji se mogu prihvatiti bez bilo kakvih ograničenja su:

- 1.5.7. osvježenja (kafa, bezalkoholna pića);
  - 1.5.8. čestitke, amblemi i drugi predmeti male fundamentalne vrijednosti (olovke, kalendari).
- 1.6. Ukoliko je član ili zaposleni Regulatora dobio poklon koji po odredbama ovog kodeksa ne može prihvatiti, obavezan je poklon vratiti, odnosno platiti pošiljaocu njegovu tržišnu vrijednost ako ga je zadržao.
  - 1.7. Član ili zaposleni Regulatora ne može dati poklon nadređenom niti može prihvatiti poklon od drugog člana ili zaposlenog u Regulatoru koji su u podređenim pozicijama, osim u slijedećim slučajevima:
    - 1.7.1. poklone koji nisu u gotovini i ne vrijede više od 20 KM;
    - 1.7.2. hrana i osvježenje koju zaposleni međusobno razmjenjuju;
    - 1.7.3. događaji velike važnosti poput: sklapanja braka, rođenje djeteta, bolesti; ili

- 1.7.4. događaji kada se prekida odnos nadređeni - podređeni kao što je odlazak u penziju, davanje otkaza ili raspoređivanje na poslove izvan Regulatora.
- 1.8. koristiti imovinu Regulatora, osim ukoliko su ovlašteni za to. Imovina uključuje kancelarijski materijal, telefone, kompjutere ili bilo koju drugu imovinu koja je kupljena sredstvima Regulatora.
2. Poslovi koje član Regulatora obavlja zauzimaju prioritet u svim njegovim aktivnostima. Navedeno podrazumjeva, ali se i ne ograničava samo na:
  - 2.1. Zabranu obavljanja neke druge dužnosti pri državnim institucijama, obavljanje drugog plaćenog posla, kao i zabranu članstva ili svojstva predstavnika neke institucije ili drugog tijela u elektroenergetskom sektoru. U cilju implementacije pravila iz tač. 2.1. ovog kodeksa, daju se slijedeći primjeri (koji uključuju ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je dozvoljeno:
    - 2.1.1. pisati, predavati, podučavati i držati govore bez naknade o pitanjima koja nisu vezana za elektroenergetski sektor, a koja se odnose na umjetnost, sport, obrazovanje i ostale socijalne i rekreativne aktivnosti;
    - 2.1.2. baviti se humanitarnim aktivnostima koje ne utiču na nepristrasnost prilikom obavljanja poslova;
    - 2.1.3. biti član porodice koja posjeduje vlastiti biznis u oblasti koja nije vezana za elektroenergetski sektor.
  - 2.2. Zabranu direktnog ili indirektnog interesa u društvima u elektroenergetskom sektoru (npr: vlasništvo nad dionicama, udjelima, obveznicama ili dijelovima tih društava);
  - 2.3. Zabranu svakog poslovnog i finansijskog aranžmana koji može imati uticaj na nepristrasnost pri obavljanju poslova, uticati na pravilno obavljanje njegovih ili njenih dužnosti, odnosno na korištenje pozicije u vezi sa radom, uključiti ga ili nju u česte aranžmane sa fizičkim ili pravnim licima koja se vjerovatno mogu pojaviti u postupku pred Regulatorom. Član Regulatora treba se izuzeti iz postupka u kome se njegova ili njena nepristrasnost može lako dovesti u pitanje.

U cilju implementacije pravila iz tač. 2.3. ovog kodeksa daju se slijedeći primjeri (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je potrebno isključiti:

- 2.3.1 lične predrasude ili naklonosti (sklonost ka favoriziranju) po pitanju određenog fizičkog ili pravnog lica;
- 2.3.2 da član Regulatora ima svoj finansijski interes po pitanju nekog predmeta koji se nalazi u postupku kod Regulatora, odnosno neki drugi interes koji može imati uticaja na ishod odlučivanja u Regulatoru. Isključenje ovih interesa odnosi se i na bračnog druga, djecu, te članove zajedničkog domaćinstva;
- 2.3.3 uložene investicije u neko društvo koje nije u vezi sa elektroenergetskim sektorom, a u slučaju da se ono uključi u bilo kakav poslovni odnos sa Regulatorom ili ima veze sa postupkom pred Regulatorom;

- 2.3.4 direktnu ili indirektnu komunikaciju sa bilo kojim licem o činjenicama, propisima ili proceduri koja je vezana za postupak koji se trenutno vodi pred Regulatorom, izvan javne ili interne sjednice ili sastanka Regulatora, izuzev razgovora sa ostalim članovima ili zaposlenim Regulatora. Ukoliko se ova zabranjena komunikacija desi, član Regulatora će blagovremeno objasniti prirodu i sadržaj razgovora na slijedećem sastanku Regulatora, kako bi se osiguralo da sva prisutna pravna i fizička lica imaju obavještenje o događaju, te priliku da komentarišu na ovu temu.
- 2.4. Aktivnosti izvan Regulatora, koje bi mogle značiti sukob interesa. U navedenom smislu potrebno je izbjegavati česte odnose sa fizičkim i/ili pravnim licima za koja se može pouzdano pretpostaviti da će u budućnosti imati zahtjeve prema Regulatoru, koji proizilaze iz odredaba Zakona.
- 3 Članovi i zaposleni Regulatora obavezni su da svakom fizičkom ili pravnom licu, pravno zainteresovanom za postupak pred Regulatorom, ili njegovom punomoćniku, pruže potrebnu pomoć, odnosno omoguće da bude saslušan u skladu sa Zakonom. Navedeno podrazumijeva:
- 3.1. obavljanje dužnosti na nepristrasan, profesionalan i predan način;
  - 3.2. pronalaženje odgovarajućeg i pravno ispravnog rješenja za pitanja iz nadležnosti Regulatora;
  - 3.3. izbjegavanje, odnosno sprečavanje pojava nepravilnosti u obavljanju svojih poslova, odnosno poslova iz registrovane djelatnosti Regulatora;
  - 3.4. zauzimanje jednakih stavova prema svim kandidatima za dozvole kao i prema vlasnicima dozvola;
  - 3.5. obavezu da odgovore na zahtjeve zainteresovanih lica ili ih upute ka odgovarajućim fizičkim ili pravnim licima ili ovlaštenoj instituciji;
  - 3.6. formiranje nepristrasnog mišljenja i onemogućavanje uticaja na njihovo odlučivanje od strane članova porodice ili nekih drugih fizičkih ili pravnih lica na donošenje odluka;
  - 3.7. jasnost i razumljivost u komunikaciji;
  - 3.8. strpljivo i pristojno ponašanje prema fizičkim ili pravnim licima koja saraduju sa Regulatorom;
  - 3.9. ljubaznost i spremnost da pomognu kako vanjskim saradnicima, tako i zaposlenim nižeg ranga;
  - 3.10. izbjegavanje zloupotrebe pozicije u Regulatoru u korist ličnog interesa, kao i zabranu prenošenja na treća lica impresije da imaju posebnu poziciju;
  - 3.11. obavezu da članovi Regulatora ili zaposleni u Regulatoru koji su zaduženi za vođenje javnih rasprava moraju održavati red i dobro ponašanje na raspravama Regulatora;
  - 3.12. članovi Regulatora će primjenjivati visoke standarde rukovođenja i pomagati pri obavljanju dužnosti ostalih članova i zaposlenih u Regulatoru.
4. Članovi i zaposleni Regulatora obavezni su da:

- 4.1. konstantno rade na unapređenju svoje kompetencije u formiranju i implementaciji regulatornih principa;
  - 4.2. održavaju povjerljivost prilikom prezentovanja informacija, a koje su od nacionalnog i/ili poslovnog interesa, kao što je to navedeno u Zakonu i opštim aktima Regulatora;
  - 4.3. tokom predstavljanja Regulatora u Bosni i Hercegovini, stranim državama i međunarodnim organizacijama, zastupaju stavove Regulatora. U slučaju iznošenja svojih ličnih (neslužbenih) mišljenja dužni su navesti da su ta mišljenja samo sa njihove lične tačke gledišta;
  - 4.4. se oslobode uticaja pristalica pojedinih interesa, nedokazanih ili pretjeranih žalbi ili straha od neosnovanog kritičizma;
  - 4.5. primjenjuju i ponašaju se u skladu sa zakonima, na način kojim stiču povjerenje javnosti.
5. Članovi i zaposleni Regulatora moraju poštovati radnu disciplinu, tačnost i raspored rada koji imaju i ponašati se u skladu sa odredbama kućnog reda. Navedeno podrazumijeva:
- 5.1. ažurnost u radu;
  - 5.2. pažljivost i savjesnost u izvršavanju obaveza;
  - 5.3. adekvatno uredno postupanje sa dokumentacijom, te njeno uredno arhiviranje, naročito sa dokumentacijom koja ima oznaku "povjerljivo";
  - 5.4. pristojan i korektan odnos sa nadređenima i podređenima;
  - 5.5. tačnost pri dolasku i odlasku sa posla;
  - 5.6. neometanje kolega koji rade na raznim objašnjenjima i raspravama;
  - 5.7. izbjegavanje glasnog govora, smijanja, galame i dovikivanja;
  - 5.8. redovna prisutnost u cilju povećanja dobre radne reputacije, odnosno javljanje neposrednom rukovodiocu u slučaju izostanka ili zakašnjenja;
  - 5.9. prikladna odjevenost;
  - 5.10. odsutnost sa posla dogovara se neposredno sa rukovodiocem (tretira se kao neplaćeni sati, uračunavanje u godišnji odmor, nadoknađivanje poslije radnog vremena i sl);
  - 5.11. duža odsutnost sa posla mora biti odobrena (plaćeno ili neplaćeno odsustvo), što podrazumjeva da se za istu traži odobrenje u pisanoj formi;
  - 5.12. svođenje privatnih posjeta na najmanju mjeru.

Članovi i zaposleni Regulatora obavezni su izbjegavati neprihvatljivo ponašanje, koje podrazumjeva:

- 5.13. falsifikovanje ličnih i/ili drugih dokumenata koji pripadaju Regulatoru;
- 5.14. hazardne igre, nošenje vatrenog oružja ili eksploziva i agresivno ponašanje tokom radnog vremena;
- 5.15. tuča, bacanje stvari i gruba igra ili šala, koji ne mogu biti dopušteni na radnom mjestu;
- 5.16. prijatnja, zastrašivanje, grub i vulgaran rječnik;
- 5.17. neposlušnost, odbijanje rada ili neizvršavanje radnih obaveza;

- 5.18. korištenje materijala, vremena i opreme u privatne svrhe;
  - 5.19. oštećenje ili uništavanje imovine Regulatora nenamjernim ili namjernim aktivnostima;
  - 5.20. nagovaranje zaposlenih na neku od navedenih radnji;
  - 5.21. korištenje, posjedovanje, prodaja, prenos ili kupovina alkohola na radnom mjestu.
6. U slučaju postojanja opravdane sumnje da su član ili zaposleni Regulatora učinili povredu odredbi ovog kodeksa, sazvaće se sastanak Regulatora na kojem će se problem raspraviti i donijeti adekvatna odluka.
- 6.1. Povreda ovog kodeksa može biti osnov za pokretanje postupka za smjenu člana Regulatora u skladu sa Zakonom ili za pokretanje disciplinskog postupka u skladu sa odredbama opštih akata Regulatora, kojime se reguliše rad, prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz rada ili u vezi sa radom u Regulatoru.
7. Ovaj kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01/4-VS-03-3/04
Datum: 12. maj 2004 godine

Predsjednik

Milenko Čokorilo